

1042
228
254.
ENCOMION

*Regia Academia GUSTAVIANA, qua
Dorpati est ab Embeccam;*

A verè Magno

*Serenissimo & Potentissimo Principe ac Domino,
DN.*

**GUSTAVO
ADOLPHO,**

Svecorum, Gothorum, Vandalorūq;

**Rege; Magno Principe Finlandiæ; Duce
Esthoniæ & Careliæ; Domino Ingridiæ, &c.**

**DOMINO ET REGE QUONDAM NOSTRO CLEMENTISSIMO,
NUNC BEATISSIMO;**

Augustissimè & Magnificentissimè fundatæ;

*Et 15. die Octob. Anno 1632. solennissimè sanctos introductionis
Natales celebrantē,
Quod ipsum,*

**DEO DUCE ATQUE AUSPICE,
IN**

Amplissimo Concessu

*Dorpati in Auditorio Majori, 12. die Junij, Anno 1638.
decantabat*

**BOTHVIDUS JONÆ, Hellenius, Süder-
mannus.**

DORPATI TYPIS ACAD. Anno 1638.

Dr. Andreas M...

258.

Intellexit idipsum, Serenissimus & Potentissimus Princeps ac Dominus, Dn. GUSTAVUS ADOLPHUS, Svecorum, Gothorum, Vandalorumq; Rex; Magnus Princeps Finlandiæ; Dux Esthoniæ & Cæliæ; Dominus Ingræ &c. Dominus & Rex quondam noster Clementissimus, nunc Beatissimus: qui, licet in tumultibus bellicis prognatus; à prima etate ad arma esset assuesfactus; in iisdem omnem per ætatem esset versatus, & jam pendim-
mersus; atq; ad usus bellicos, commearu & stipendio maxime egeret: Tamen inter me-
dios tubarum strepitus, Martem, comites habere Musas, Clementissimè voluit. Ut
de alijs non dicam, inter reciprocos Marcu strepitus, ad Academiæ Vbsaliensis ampli-
ficationem, ex proprijs bonis hereditarijs, prædia sex & trecenta annuis proventibus
integra, nec non octo Decimarum granaria, duasq; molecrinas, præter areolas aliquos
& prata, magnificentijsimè suppeditavit, & in perpetuam possessionem assignavit.
Quin imò, DEO annuente, postquam ab extremo Septentrione, victoricia arma per
Moschoviam, Lithuaniam, Curlandiam, Semigalliam, Livoniam, Borussia, & to-
tam ferme Germaniam Heroicè diffudisset, & ad Alpes usque protulisset; in Dei ter
Opt: Max: gloriam, in incliti Regni Arctoi felix incrementum, Academiam hanc
GUSTAVIANAM, quæ Dorpati est ad Embeckam, Sorenijsimè erexit, Privilegijs or-
natisimè voluit, ut Academiæ hæc ad æternitatem floreat, & ex illâ non tantum re-
gina & ditiones, sed totus Orbis Christianus, Deojuvante, sua gaudia & incrementa
accipias.

Landabi.

Eandabilem & Heroicum Serenissimi Regi in adornando Marte & Arte imperium,
ut nos omnes & singuli humiliter deueniamur: Ità, inter flagrantissima armorum
incendia, quantà Pietate, Regiam hanc Academiam Dorpatensem, magnificentissime
erexit atq; dorauerit, pie secum meditari coepit, Pietate, Doctrinà & Humanitate
Ornatissimus Dn. BOTHVIDUS JONÆ, Hellenius, Südermannus; & doctè atq; me-
thodice à se conscriptà Oratione, hodiè horà 12. meridianà, in auditorio majori pro
concione publicè eloqui secum constituit.

Perillustrem & Generosiss: Dominum, Dn. BENEDICTUM OCHSENSTIER-
NA, L. Baronem in Ekebyholm & Süderboo / Dominum in Rappien / SS. Reg.
Maj. Sueciæ Archistabularium, per Livoniam & Ingriam Generalem Gubernatorem
&c. Dominum nostrum Gratosissimum, humiliter;

Magnificum Dn. Rectorem, Admodum Rev. Nob. Consultiss. Experientiss. Clariss.
& Excellenss. Dn. Patres Academiae, Collegas nostros obseruanter colendos, reue-
renter;

Nobilitate Generis, Doctrinà & Humanitate Ornatiss. Dn. Studiosos, amicè in-
uitatos & rogatos volumus, ut dicto tempore adesse haud grauentur. Intelligent,
Deo benedicente, Serenissimam & Potentissimam Principissam ac Dominam,
Dn. CHRISTINAM, Regnorum Sueciæ, Gothiæ, & Vandalix Reginam
Electam & Principem Hæreditariam; Magnam Principissam Finlan-
diæ; Ducissam Esthoniæ & Careliæ; Dominam Ingix &c. Reginam ac
Dominam nostram Clementissimam, illud agere Benignissime & admodum
Heroicè, ut Mars comites habeat Musas; & in castris Dux exercitus Gloriosissimus,
velut alter Agamemnon, non modò fortissimos Viros, Ajaxi; sed & facundissimos
& doctissimos, Nestoris similes adducat atq; inuenias. Perscriptum Dorpati, 15.
die Junij, Anno 1638.

V. J. G.

humiliter,

V. M. R. & C.

obseruanter,

V. H. & P.

amicè colens,

Laurentius Ludenius, Holsat. Ph. &
J. V. D. & Professor Iurij, Oratorix & Poëseos.

Erillustri atq; Generosissimo Domine, Dn.
BENEDICTE OCHSENSTIERNA,
Liber Baro in Ekebyholm & Süderboo /
Domine in Rappien / SS. Regiæ Majestatis
Sueciæ Archistabularie, & per Livoniam atq;
Ingriam Generalis Gubernator, &c. Domine
Gratosissime;

Magnifice Dn. Rector, Admodum Reuerendi, Nobilissi-
mi, Consultissimi, Experientissimi, Excellentissimi, Clarissimi,
omnium ordinum Academiae hujus Patres dignissimi, Studiorum
meorum Fautores certissimi, Praeceptores omni obseruantia ac
honore unice colendi;

Tuq; Studiosorum Corona Nobilissima, Ornatissima, do-
ctrinà & moribus Politissima;

Si quid est in me ingenij, quod sentio quàm sit ex-
iguum; aut si quàm rerum Divinarum ac humanarum
scientià animus meus est imbutus; quam deprehendo,
quod sit imperfecta; quandò sapientia humana ner-
vo quasi incisa ità langvet, & contritionis quâdam pro-
pè dixerim labe infecta ità hebescit, ut res obscurita-
tis quasi nube obductas, difficiliter possit videre; Aut
si quæ virtus animo meo infixæ hæret, ab optimarum
Artium studiis profecta; quæ sola in mortalibus divi-
na res est, quæ semper animum ad res honestas à tur-
pibus revocat; quæ Pallas est ea, quam apud Homerum
Achilles audiendam censeret, quam nos tanquàm opti-
mam Ducissam sequi debemus; Aut si quid in me utili-
tatis ac frugi è fidei Dni: Praeceptorum informatione

A 3

redun-

Exordij
Propositio

redundare potest; quos habui semper omni Doctrinâ excultissimos; qui eâ saltem gloriâ ferebantur, ut Disciplinæ suæ me Alumnum ornarent & perpolirent diligenter: Harum rerum omnium Serenissimus ac Potentissimus Princeps ac Dominus, Dn. GUSTAVUS ADOLPHUS, Svecorum Gothorū Vandalorumq; Rex; Magnus Princeps Finlandiæ: Dux Esthoniæ & Careliæ; Dominus Ingridiæ &c. Dominus & Rex quondam noster Clementiss. nunc Beatissimus; jure suo fructum à me repetere debet.

Nam quantum cæteri ad res obeundas, quantum ad festos dies, ludorum celebrandos, & quantum ad alias voluptates, & ipsam animi requiem conferunt temporis: Tantum S. R. Maj. veræ Evangelij luci in his terris accendendæ, propagandæ, amplificandæq; tribuisse, oculis conspicio, quando Academiam hic Dorpati sumptibus Regijs fundavit, quæ veræ Doctrinæ Domicilium est: Orbis schola; virtutis Emporium; quæ Religionis palæstra est; in quâ brabeum honoris ambiunt certando virtutes; quæ castitatis domus; arx pudicitiae; templum honoris; & veræ virtutis curia est.

Quod si fera animalia omni usu rationis destituta, suis benefactoribus gratitudinem exhibent; quanto id magis nos decebit, qui ijs multis parasangis antecellimus, & hujus nostri Divi Regis opus Regium, quantum in nobis situm, humilimè decantabim.

Ac ne quis hoc ita dici à me fortè miretur, ac si S. R. M.^{as} ullis laudum Encomijs indigeat; cum per se sit gloriosissima, omnibusq; ijs ornamentis, quæ alicui gloriam ac honorem conciliare solent, mirificè sit instructa;

260
*Ut sunt, Virtutes, Pietas, Prudentia, nec non
Justitia, & cunctis potior Sapientia rebus.
Hæc bona quicquid habet, Deus est mortalis, & idem
Immortalis Homo, felix post fata futurus.*

Etenim Alexander Magnus, Heros ille maximus, & Victor gloriosissimus, qui totum terrarum orbem sub suam ditionem coëgit; laudem & gloriam non est aspersionatus; sed tanti fecit, tantiq; æstimavit, ut eos felices terq; quaterq; deprædicaret, quorum res præclare gestas divinus ille Poëta Homerus æternitati consecraverat.

Ut ergo potero, Serenissimi ac Potentissimi Principis ac Domini, Dn. GUSTAVI ADOLPHI verè MAGNI, Svecorum Gothorum Vandalorumq; Regis; Magni Principis Finlandiæ; Ducis Esthoniæ & Careliæ; Domini Ingridiæ, &c. Domini & Regis nostri quondam Clementissimi, nunc Beatissimi, Heroicum & Divinum illud factum, quod Regiam hanc Academiam GUSTAVIANAM, Dorpati ad Embeccam magnificentissimè fundare voluit; dicam reverenter.

I. A. si mihi à vobis aures benevolas tribui concediq; sentiam, perficiam, annuente Deo, ut factum hoc verè Regium humilimo consensu, ad sidera usq; ut efferatur, dignissimum esse profiteamini.

Christe, juva sancto Flamine coëpta mea.

Nec verò aliquis vestrum mirabitur, me in quaestione tam gravi, tamq; illustri, cum res agatur sancto in hoc Auditorio, hoc uti genere dicendi.

Namq; Altissim9, quando dividebat Gentes, quando separabat filios Adam, & quando constituit terminos populorum; In hanc quoq; Regionem pervenerunt inhabitatores, quos Livones, Curetes & Esthones vocaverunt.

Solutio.

*Transitio &
Propositio.*

Petitio.

Transitio.

*Narrationis
initium
ejusq; An-
tecedens.*

265
eaverunt. Terra fertilis, & quicquid ad necessitatem, ad oblectamenta deliciasq; à quopiam excogitari potest, producens; ut omnino singulari beneficio huic terræ fuisse Deus & Natura videatur, cum tamen ad profundam (proh) Idolomaniam olim prolapsi incolæ velut in Cimmerijs inscitæ tenebris oberrarent.

2. Factum tamen singulari ex dispensatione Cœlestis Numinis, ut abortâ repentinâ in mari tempestate, mercatores Bremenses, Anno supra millesimum & centesimum quinquagesimo octavo ad harum terrarum litora nolentes volentes deportarentur; qui initio armis ab indigenis impetiti; postea cum ipsis fœdus Dunamundæ pepigerunt, & propugnaculum *Wyßfle* edificarunt.

1. Episcopum hisce in oris Alexander III. Pontifex Romanus à se confirmatum MEINARDUM constituit Anno supra millesimum centesimum septuagesimo; Huic successit Episcopus BARTHOLDUS, qui inclyatam civitatem Rigensem extruxit; quem sequutus est ALBERTUS, cui anno millesimo ducentesimo quarto, Romæ Ordo Gladiatorius hac conditione ab INNOCENTIO III. est additus, ut quas terras Ethnicis eriperet, Ordo hic & ejus Magister possiderent. Sic primus Magister fuit VINNO, electus Anno Christi 1204. qui cum Anno 1223. per insidias trucidatus esset, in locum ejus successit VOLQVINUS, qui postea cum Magistro Ordinis Teutonici in Borussia egit, ut Ordo Gladiatorius Ordini Teutonico uniretur; Quod ipsum à GREGORIO IX. Pontifice Romano, Anno 1238. est confirmatum. Magistri Ordinis Teutonici numero quadraginta sex successivè præfuerunt.

4. Principio quidem Episcopi & Ordinis Teutonici Magistri

266
Magistri hic in Livoniâ admodum fuere solliciti, ut vera Religio, Pietas, atq; Probitas incrementa sumeret: Verum mox (proh) Episcopi, qui Magistros Ordinis Teutonici in hanc terram introduxerant, iisdem voluere esse superiores; quibus Magistri ordinis Teutonici cum cedere nollent, bella Civilia sunt orta; Scholarum & Ecclesiarum curam nullus gessit: Vicinos Reges ac Principes insimul ad societatem belli sæpius pertraxerunt: Donec Magister ordinis Teutonici G WALTERUS à PLETTENBERCH, in ordine 41. diuturnam pacem Anno 1502. à Moschis extorqueret. Ille, Ecclesias & Scholas collapsas erigere cepit; Verum, posterior ætas cum Pacis ocio gauderet, securitati & voluptati se dedit; Sacra neglexit; genio indulgit: donec Anno 1557. Bellum Moschoviticum glisceret; quo tota ferè provincia Livonica in cineres est redacta: & eo, proh dolor, res processit, ut toto belli tempore nullam Religionis gererent curam, nulla Scholarum extruendarum haberetur ratio, sed verus orthodoxæ religionis cultus penitus ferè exularet.

Tantas calamitates, & tam miserrimum rerum Livonicarum statum miserati sunt Divi Svecorum retrò Reges; & inprimis Serenissimus ac Potentissimus Princeps ac Dominus, Dn. GUSTAVUS ADOLPHUS, ille re & nomine MAGNUS, Rex quondam noster Clementissimus, nunc Beatissimus, permotus; Hanc terram ingressus, Gentes hostiles perdomuit, inq; suam potestatem hanc terram, annuente Deo, redegit.

2. Quo facto, suarum esse partium duxit, eò omnes animi nervos intendere, omnesq; ingenij cogitationes dirigere, ut Religio pura à teterrimo tenebrarum
B
dominatu

105
Dominatu liberata, nitorem atq; splendorem acciperet; Veram religionem, Cimmerijs quasi tenebris involutam, denuò accenderet, accensam propagaret, propagatam ad seram usq; posteritatē fartam testamq; transmitteret.

3. Ipsum hoc quo felicius ex animi sententiā procederet, Perillustrem ac Generosissimum Baronem Dn. JOHANNEM *CRUYLÉ* tribus hisce provinciis, Livoniæ, Careliæ & Ingridiæ, regendis & administrandis præfecit: Sacra R. Maj. illi adjunxit Judices Provinciales, nec non supremum Judicium Aulicum hic Dorpati instauravit, quo suum obtineret Justitiæ vigorem.

Digressio.

Nec id immeritò; cū Justitiā sit virtutum omnium Domina; à quā in omne hominum genus Leges & jura manarunt; quæ benefactis honores & præmia; malefactis ignominiam & supplicia proponit: Hæc studia Bonorum excitat; Hæc malorum improbitatē coërcet; Hæc Respub. salvas & illoesas custodit; Hæc societatem humanam stabilit: Contrà verò, Justitiā sublatā, non domus ulla, non Civitas, non regio, non ordo, non decor aut honestas, non ipsa deniq; universitas rerum ad momentum temporis consistere potest. O Clementiam Sacræ R. Maj. Illustrissimā! O Clementiam ineffabilem! O beneficentiam nullis verbis, nullius hominis oratione satis exprimendam!

4. Nec destitit S. R. Maj. beneficia in Subditos suos quā benignissimè collocare; sed in animo secum reputavit, Justitiā sine vero ac sincero religionis cultu florere neutiquam posse; Sed penitus pessum ire: Collegium idè Regium Dorpati, Regio apparatus, majori pompā, maximis deniq; sumptibus fundari jussit; quod

262
quod seminarium esset omnis Pietatis, omnisq; honestatis. O quanta! quanta hæc sunt, & quā præclara futuræ sanctitatis rudimenta! O quā firma, & quā excellenter jacta sunt à Clementissimo Rege, futuræ quondam immortalitatis & gloriæ fundamenta!

Nec multò post S. R. Maj. Gymnasium quod hic Dorpati fundaverat, in celeberrimam & Regiam Academiam sublimavit; & Anno 1632. Academiam hanc ad Embeccam magnificentissimè introduci mandavit, Privilegiis Serenissimè illustravit, redditus è bonis propriis in Ingridiā sitis munificentissimè attribuit.

Omnes qui Pij sunt, tam Divinam S. R. Maj. Pietatem deprædicant: & pia Posteritas in æternum deprædicabit.

Quis enim tam insolens, & ab omni humanitate remotus, qui Regium hoc opus non magnificeret, quā primum humilimo animo cogitabit, quod Divus GUSTAVUS ADOLPHUS, Rex quondam noster Clementissimus, nunc Beatissimus, Regiæ hujus Academiæ sit Fundator?

Etenim, Divina Clementia in Divum GUSTAVUM ADOLPHUM, re & nomine MAGNUM; quascunq; sors humana admittit donorum virtutumq; prærogativas, copiosissimè transfudit!

Fulsit in Serenissimo Rege, vera in Deum Pietas; Fulsit, veræ religionis amor; Fulsit, singularis notitia Dei; quā Essentiam, & Voluntatem Divinam in Lege, & in Evangelio per Christum parestam agnovit; Fulsit in eo, Timor Dei. Interiore cordis affectu, Deum ter Opt: Max: Cœli terræq; Creatorem, S. R. Maj. unicè dilexit, inq; eo cum quādam lætitiā acquievit; certam habens propter Filium Dei juxta promissionem in

*Consequens
& repetitio
Propositionis.*

*Confirmatio
ejusq;
Arg. 1. a
tū Quis.*

Ratio 1.

Evangelio expressam ac indubitatam vitæ æternæ expectationem. In adversis tolerandis, Deo obedivit; auxilium à Deo expetivit; & salutiferâ in Christum fide & spe, dolorem finivit, & usq; ad extremum vitæ spiritum bonam militiam militavit.

Diem sabbati cultui Divino consecravit; verbi divini ministros fovit: prædicationi Evangelij sedulò auscultavit; & id unicè egit, ut è normâ sancti omnia fierent.

Quid dicam? Et normam probi summo in precio habuit; quando id egit, ut Liberi suos parentes honore debito prosequerentur: & Magistris animarum suarum obedirent. Ipsa S. R. Maj. laudabili exemplo alijs prævit, quando à teneris ungviculis disciplinæ & Sanctæ institutioni se subjecit; quando nil habuit vel prius vel antiquius, quàm in Pietatis & Humanitatis exercitiis ætatis suæ florem consumere; quando probè compertum habuit, magnum quidem esse Serenissimis & Illustrissimis à Parentibus in hanc lucem procreari, & Augustissimâ Familiâ Celsissimum deprædicari; Sed longè majus, à primis statim ætatis annis, vitæ Probitati, morumq; sanctimonix studere; benè ac laudabiliter informandum se alijs præbere; mentis excolere aciem, ac linguam expolire.

Hic, A. I. mecum considerate precor, Heroicum & nunquam satis deprædicandum factum, quando S. R. Maj. de suis animi Informatoribus idem Clementissimè sensit, quod Alexander ille Magnus, qui æquales se Philippo parenti, & Aristoteli præceptor, gratias debere profitebatur; quod ab illo quidem, vitam; Sed ab hoc, benè vivendi rationem accepisset.

Quippè, liberalissimâ institutioni Consultissimâ

& Clarissimi Dn. JOHANNIS SCHYTTE, tum artium & Philosophiæ Magistri, tum temporis ex Academijs exoticis, & variarum terrarum perlustrationibus, in patriam Reducis, auspiciatò cum concreditus esset, & feliciter in omni Divinarum & humanarum scientiarum genere profecisset; tam clementissimo affectu, Sanctæ animæ suæ hunc parentem est persecutus, ut ob exantlatos accuratissimæ informationis labores, & singulares animi dotes, & incredibilem in arduis Regni negotiis dexterrimè expediundis solertiam; & Divinam in Orationibus, tam ad publicos Regni concessus, quàm Legationibus ad Potentissimos Europæ Monarchas, Principes & Respub: rectissimè obeundis facundiam; non modò amplissimis dignitatibus dignum æstimaverit; Verùm Equestris Ordinis Liberi Baronatus insignibus ità condecoravit: ut gloriosissimè audiat, Liber Baro de Döderoff / Dynasta in Grönsjö & Strömsfrum; Eques Auratus; SS. Reg. Maj. & Regni Sveciæ Senator, Supremus per Gothiam Judicij Præses Regius; Academia Vbsaliensis Cancellarius Magnificentissimus, & Finnoniæ Borealis Legifer æquissimus. &c.

Nec verò silentio involvendum, quod S. R. Maj. nullo non tempore subditos suos, sicut semetipsum dilexit; omnibus benefecit, nocuit nemini, profuit cunctis; Labores & pericula pro defensione Justitiæ & Patriæ dulcissimæ, & salutis publicæ, suscepit.

Nec existimo aliquem rerum omnium tam futurum ignarum, qui ignoret, S. R. Maj. Concordiam in Regno propagasse; benevolentiam civilem in rebus secundis & adversis meruisse, sine simulatione & fucis sententiam alijs ostendisse. Omnes delectabat sin-

gularis ejus Humanitas; omnes, Affabilitas; omnes, Comitatus & Urbanitas; eaq; vel maximâ laude apud quaslibet Nationes, etiamnum condecoratur, & in æternum condecorabitur. Hoc Rege nil dici, nil fingi potuit humanius, nihil Affabilius; faciles fuerunt omnium ad illum aditus, benigna fuit in causis examinandis dijudicandisq; moderatio; benevola querelarum auditio; &, quod pulcherrimum est, illa ipsa Majestas tantâ Gravitate temperata fuit, ut cum omnes Humanitatem ejus amarent: Majestatem tamen summâ venerarentur subjectione.

Castitatem, quæ virtus est servans munditiem animi & corporis cum Voluntate Dei congruentem, amavit, & continuò sibi in memoriam Distichon Philippi revocavit, quando inquit;

Castus Deus mens est, castâ vult mente vocari;

Et castas jussit pondus habere preces.

Quibus ita cognitis, liquidò constat, Academiæ hujus Dorpatensis Fundatorè esse Serenissimum Regem Divum GUSTAVUM ADOLPHUM, MAGNUM Pietatis omniumq; Virtutum exemplum: Ille est Rex, cujus virtutes Serenissimas Magnanimitas stabilivit, Modestia conformavit, Castitas decoravit, Temperantia ornavit, splendor gloriæ adæquavit; Ille, ille est Rex & Fundator hujus Academiæ, in quo conspiciantur vestigia & insignia Sanctorum, in quo beatissimorum Regum & Principum imagines refulgebant; Ille ille est Rex, qui suis præclarè actis, Generosos docentium ac discipulorum animos ad labores invitabat, quò Dei Gloria, tam Sancti Fundatoris immortalitas, totiusq; Regni prosperitas, in æternum amplificetur.

Tam præclaræ Pietatis Gemma in S. R. Maj. mente cum

cum fulgeret; *Aurum in manu sumpsit*; &, Deo annuente, celeberrimam hanc Academiam Dorpatensem fundavit; proprijs, ijsq; Regijs sumptibus erexit, & bonis Hæreditarijs in Ingrîa sitis, dotavit; Regaliq; Diplomate Serenissimè stabilivit; magnificentissimè concipiens, S. R. Maj. partium esse, Respub. in potestatem redactas amplificare; bonis ornare Legibus; conservare, ne quid in ijs committatur, quod in Deum cunctipotentem sit blasphemum ac impium; Exindèq; Academiam constituere, & Privilegijs ijsdem, quibus gaudet Regia Academia Upsalienfis, munire, & bonis in Ingrîa sitis ditare, verè Regium esse reputavit.

O Regiam potentissimi Regis nostri curam! O præclarissimas Reipub: Literariæ augendæ cogitationes: quæ excelsum tanti Horois animum ad eò sublimarunt, ut inter media etiam belli tonitrua, cum omnia clamore belligerantium personarent; quando perstringebat oculorum aciem districtorum acies gladiatorum, & fulgor multâ cæde rubentium verlabatur: omnem tamen animi voluptatem esse, sanctè reputaret; Gradivum Martem, Musas invenire comites.

Insigne decus & ornamentum Academiæ addidit inauguratio solennissima.

Etenim Perillustis & Generosissimus Dominus, Dn. JOHANNES SKYTTE, Lib: Baro in Duderoff &c. Anno supra millesimum sexcentessimum trigésimo primo, mense Aprili, per publicam intimationem ad valvas Collegij affixam, juxta SS. R. Maj. propensam Pietatè, gratiosissimè indicavit, Deo annuente, Dorpati Regiam esse Academiam erigendam.

Quod ipsum cum humilimâ mente devenerentur Livones, Anno 1632. die 21. Septembris, solennior

Illatio.

Arg. 3. A
pompa in-
troductionis
Rati: 1. ab
antecedenti-
bus.

2.

ab

Arg. 3. qui-
by auxiliis

205
ab Illustrissimo Dn. Generali Governatore, Clementer publicata est intimatio; quâ Illustrēs, Generosissimi, Nobilissimi, & Amplissimi provinciæ Proceres, ad 15. diem Octobris, Anno 1632. invitati sunt, quod Academiæ Regiæ GUSTAVIANÆ inauguratio fieret illustrior.

*Ratio 2.
ab aliis ipsis*
Dictus 15. dies Octobris, Anno 1632. postquam illuxerat, Auditorium majus Tapetis, Aulæis, picturata & versicolori texturâ; spectabilibus pannis sericis, & omnis generis apparatu Attalico; ut & Templum D. Virginis, similiter fuit exornatum. In Auditorio hoc majore, ante Cathedram mensa magnificentissimè fuit adornata; in quam Regalia, Privilegia, Libri, Sigilla, & alia Academiæ insignia, flavo & cæruleo serico involuta, fuerunt reposita. Horam circiter octavam matutinam, omnes Civitatis campanæ impellebantur. Intereâ temporis, SS. Reg. Maj. Legatus, Perillustis & Generosissimus Dominus, Dn. JOHANNES SKYTTE, Liber Baro in Duderoff &c. in Illustri & solenni pompâ ex Aulâ Regiâ Dorpatensi ad Collegium Academicum processit. Illustrarunt hunc processum, Illustrēs, Generosi, Nobilissimi, & Amplissimi Dn. Legati, ut erant, à summo judicio Aulico Dorpatensi; à Proceribus & Nobilibus Livoniæ; ab Inclytâ urbe Rigenſi, Revaliensi, Dorpatensi, Parnoviensi, & Narvensi &c. huc magnificè transmissi. Post Dn. Legatos incesſerunt Generosi, Nobilissimi, Consultissimi, Magnanimi, Præstantissimi, & Spectatissimi Domini & Viri, ut est, Castellanus Aulæ Dorpatensis; cæteri Assesſores supremi Regij Judicij, quod Dorpati est; Præfecti & Tribuni militum, Nobiles provinciales, Reverendi Verbi Divini Ministri è Civitatibus & ex agris;

265
agris: Cæteri è Senatu Civico Dorpatensi, & Cives ejusdem Reip. & aliarum Rerump. plurimi; ut & alij Viri honorati, qui omnibus è terris Livonicis frequentes confluerant. In Auditorium postquàm progressi; Perillustis Dn. Generalis Governator Dn. JOHANNES SKYTTE &c. cum Hospitibus inclytis ad dextrûs Venerandi Dn. Professores, ad sinistram Cathedræ latus confederunt. Chorus symphoniacus & piæ Preces, actum inaugurationis aperuerunt. Perillustis Dn. Generalis Governator, Oratione Panegyricâ ipsam mox solennitatem auspicatus est: Tempora hæc præ priscis felicia deprædicavit; SS. Reg. Maj. Magnificentiam, & in Musarum sacra Serenissimam Clementiam enarravit; propensum affectum promovendi Literas & veram Religionem in hisce terris Livonicis, commendavit. Fundatorem dixit Regem Augustissimum Divum GUSTAVUM ADOLPHUM, qui tot & tanta bella gessit! qui inter Martis castra vult Musarû illustrari Sceptra; qui, ne Mars unquam obsit Livonicus, ex Ingrîâ, ut terrâ remotiore, vult redire Musis hisce persolveri! Qui beneficium hoc commune statuit esse Nobilibus & Ignobilibus, Advenis & Indigenis! Qui itâ optat omnia esse disposita, ut non per inanes ambages, sed apertâ & planâ viâ ad scientiarum penetralia Studiosi perducantur. Quibus graphicè & Oratoriè dictis, Inclytos Livoniæ Ordines & Status, Gratiōssimè admonuit, ut tantum DEi donum, & S. R. Maj. Magnificentiam, reverenter agnoscerent; & Academiâ hanc, ut Capitolij æternitatis, venerarentur, & illius commoda promoverent. Ipsos mox Dn. Professores omnes & singulos, Sancti admonuit officij; Nobilem & Studiosam juventutem, suarum quid

quid esset partium ne unquam oblivisceretur, unice est
adhortatus. Hinc Diplomata, Privilegia, Indulta,
Regalia, Insignia, Sigilla, Sceptra, Epomidem, Privi-
legiorum & statutorum Libros, ipsamq; Academiæ
matriculam, Clariss: Dn. Professorib9 tradidit & com-
mendavit. Mox jussit, ut Academiæ Secretarius, Re-
gium foundationis Diploma publicè recitaret: Item, ut
Catalogum Dn. Professorum & Professionum publica-
ret. Quibus ita peractis, Professor Eloquentiæ Clariss:
Dn. M. HENRICUS OLDENBURGIUS, DEO, SS. R.
Maj. Perillustri Dn. Generali, Illustrissimis omnibus
ac singulis Regni Proceribus, respectivè, humilimas
& humiles egit gratias; Facti magnificentiam depræ-
dicavit; & diligentiam nominetotius Academiæ reve-
renter promissit. Hinc, uti à choro symphonico
principium; Ità & Musicâ figurali actus hujus Panegy-
rici in Auditorio finis esse cepit. Symphoniacè finitâ
jam gratiarum actione, Perillustri Dn. Generalis Dn.
JOHANNES SKYTTE, Liber Baro in Duderoff &c.
quo comitatu accesserat, eodem ordine in ædes D.
Mariæ se contulit; adytum Templi serico ornatissimū,
est ingressus; quando interea Dn. Professores in col-
legio ad mensam, in quâ Regalia Academiæ & alia or-
namenta reposita erant, accesserunt, & reverentè ac-
ceptarunt: Et jusserunt, ut ministri Academici, men-
sam cum Regalibus in Adytum Templi D. Mariæ trans-
ferrent. Hinc progressi sunt Dn: Professores, & alte-
rum latus in adyto templi occuparunt; quos in proces-
su immediatè sequuti sunt ministri Academiæ, feren-
tes mensam cum Regalibus &c. & ante Dn. Professores
deposuerunt. Post secuta est Nobilis & Studiofa Juven-
tus. Intereâ choro Symphonico omnia in templo perso-

265
personuerunt: Indè Rev: Nobilissimus, & Clariss: Dn.
ANDREAS VIRGINIUS, SS. Theol. Doctor, è Psal. 117.
sacram concionem habuit; quâ finitâ, Musica Figura-
lis exaudiebatur. Postea Rev: & Clariss: Vir Dn.
GEORGIUS MANCELIUS, SS. Theol. Licent: & Profes-
sor, ut Magnus Dn. Prorektor jam olim constitutus,
positam ante aras egregiè exornatâ Cathedram ascen-
dens, orationem solennem recitavit de Conscientiâ;
omnia ad actum Panegyricum hunc accommodavit;
Et huj9 Academiæ GUSTAVIANÆ Magnificentissimum
Dn. Rectorem, solenni ritu & Illustri Ceremoniâ de-
claravit Perillustrem ac Generosissimum Dominum,
Dn. JACOBUM SKYTTE, Liberum Baronem in Duderoff &c. & Prorektorem nominavit Dn. D. ANDRE-
AM VIRGINIUM. Magnificentissimus & Perillustri Dn.
Rector, habitâ solenni Oratione, Serenissimi ac Poten-
tissimi Regis ac Domini Divi GUSTAVI ADOLPHI,
Svecorum Gothorum Vandalorumq; Regis; Magni
Principis Finlandiæ; Ducis Esthoniæ & Careliæ; Do-
mini Ingridiæ &c. Domini & Regis quondam nostri Cle-
mentissimi, nunc Beatissimi & Gloriosissimi, dixit en-
comia: Dn. Professorum studia deprædicavit, Studio-
sos ad Musarum cultum provocavit. Oratione finitâ,
Magnificentissimus Dn. Rector subsellia Dn. Profess-
orum occupavit: Musicus personuit Chorus & Organa.
Tandem accessit Magister Palatii, & signum dedit dis-
cedendi. Ipse præcessit, quem è vestigio sunt secuti
cum sceptris ministri Academiæ: Magnificentissimus
Dn. Rector & ceteri Dn. Professores solenni pompâ
insequebantur. Postea Perillustri Dn. Generalis JO-
HANNES SKYTTE, Liber Baro in Duderoff &c. cum
Dn. Legatis & alijs Hospitibus in illustri pompâ pro-
gressi

gressi sunt. Tormenta bellica majora & minora, in
signum gratulationis per totius Civitatis circuitum
plus vice simplici exonerabantur, adeò ut diceret,
Crebris micat ignibus asher.

Plateæ è Templo D. Mariæ in curiam ducentes,
ab utroq; latere fuerunt milite armato ex ordine re-
pleta.

Ratio 3. a
consequen-
sibus.

Quod reliquum fuit diei, Regali convivio in curiâ
ordinato, non sine piâ & devotâ lætitiâ est transactum;
sequentes dies, Perorando, Disputando, & actu Promo-
tionis in Philosophiâ, sunt transmissi; Et quis singula
dixerit?

Ratio.

Laudibus olim extulerunt Theodosium II. quod
Academiâ Constantinopolitanam fundaverit: Papini-
ensis & Parisiensis universitas, Carolum Magnum con-
celebrant; Cantabriensis in Britannîâ, Sibertum; Cra-
coviensis in Poloniâ, Casimirum II. Rostochiensis, Jo-
hannem & Albertum Duces Megapolenses, decantant:
Quanto magis nobis incumbit, S. R. Maj. per totum
mundum deprædicare, qui hosce apud populos, qui
olim vi, armis, & ferro impliciti tenebantur, veram
Evangelij lucem magis magisq; accendit, Scholas &
Academias extruxit, in quibus docentur & excolum-
tûr studia liberalia, quæ adolescentiam alunt, sene-
ctutem oblectant, secundas res ornant, adversis per-
fugium ac solatium præbent; quæ delectant domi, non
impediunt foris, pernoctant nobiscum, peregrinan-
tur, rusticantur.

Arg. 4. a
to qua-
modo.
Ratio 1o

Factum hoc Regium, illustrius reddit, quod S. R.
Maj. omnia prudentissimè constituit.

Constituit enim Academiæ hujus unum esse Cor-
pus, constans in quatuor Facultatibus, Theologiæ, Ju-
rispru-

risprudentiæ, Medicinæ, & Philosophiæ Collegijs; cu-
jus corporis caput unum esset, Rector Magnificus.

2o

Ordinavit; & Clarissimis Dn. Professoribus Cle-
mentissimè in mandatis dedit, ut omni studio, omni
curâ, omniq; nisu in id incumberent, ne quid in Aca-
demiâ hæc Dorpatensi, publicè privatimq; quisquam,
cujuscunq; esset ordinis aut conditionis, doceret ac
proponeret, quàm quod congrueret cum fundamen-
to S. Scripturæ, cum Augustinâ confessione invaria-
tâ, quæ Anno supra millesimum quingentesimum,
trigesimo, Carolo V. exhibita, & postea in Synodo
Ubsaliensi, Anno 1593. repetita est.

3o

Constituit, ut Professione aliquâ vacante, Faculta-
tis Decanum trigesimum intra diem proposito program-
mate omnes Professores invitaret ad nominandum a-
lium, & interea quisq; secum dispiceret de Viro ei
professioni idoneo. Præcepit, ne Dn. Electores ra-
tionem haberent gratiæ, propinquitatis, aut affi-
nitatis, aut amicitia, aut ullius privati commodi, sed
publicæ utilitatis & salutis Academiæ.

4o

Voluit Dn. Professorum præcipuam curam esse, ut
Juventus rectè informaretur, & sine ambagibus ad re-
rum non faciatam cognitionem duceretur.

5o

Magnifico Dn. Rectori injunxit, diligenterq; man-
davit, ut inspiceret, ne Dn. Professores Disputationum
& Læctionum exercitia negligerent.

Digressio.

Nec immeritò; cum omnibus in confesso sit, ni-
hil esse, quod non acerrimè contempletur ingenio-
sissimus Læctor & Disputator; Nihil ita occultum, re-
trusum ac divinum, in ejus cognitionem discursuum
conflictus se non insinuet.

Animo saltem nobiscum concipiamus, quantam
secum

Ratio in
genere

secum habeant Lectiones & Discursus publici vim; quantum fructum, quantum frugis ac utilitatis Reipublicæ literariæ conferant: lisdem ingenia Juvenum perpoliuntur, vires ingenij maximè intenduntur, varij animi motus cohibentur, mentis acies exacuitur; dubitationes omnes, quæ animum dubium ac incertum suspendebant, radicibus evelluntur; lingua promptior redditur.

Ratio in
Specie.
(a)

Nil de ingeniosissimis Philosophis dicam, qui legendo & disputando rerum admirabilium, quæ in terris nascuntur, causas demonstrant; qui fruticum, qui arborum, qui animalium ortus, progressus, naturas & vires persequuntur.

(b)

Medicorum exercitationes prætereo, quæ in ea medicè inquirent, quibus vitam & valetudinem quis tuetur.

(c)

Sicco pede prætereo, Consultissimos Jurisconsultos, qui de ratione instituendæ vitæ differunt, qui de moderandis affectibus agunt; qui docent, quid æquum, quid justum, quid faciendum, quid omittendum.

(d)

Taceo utilitates ex Rev. Theologorum exercitijs & disputationibus promanantes recensere; quando Sophismata adversariorum refelluntur, hæreses deteguntur, vera ac genuina scripturæ sententia inquiruntur, inquisita stabilitur & confirmatur.

Ratio.

O medium verè divinum, quo falsarum opinionum temeritas diripitur, omnis inanitas ac error amputatur ac circumciditur, vitiorum fibræ evelluntur, errorum stirpes eliduntur, dubitationis semina extinguuntur! O consilium S. R. Maj. omni exceptione majus, omni Encomio superius!

S. R. Maj. hinc Clementissimè mandavit, ut Svadæ Professor,

262.
Professor, hos, qui ad Eloquentiæ laudem aspirant, fideliter doceat ac erudiat, usumq; monstrat in exemplis è Sacris, Prophanis, & rebus Regni quotidianis, depromptis.

Quippè magna est Eloquentiæ laus, magnum usum habet in omni vitâ. Digressio.

Quemadmodum enim nullus cibus tam preciosus inveniri potest, qui, si sale careat, aliquam savoritatem in se habere videatur; ita nulla ars, nulla scientia ope eloquentiæ destituta, splendorem aliquem ac nitorem habere potest. Et ut venusta ac decora hominum corpora sordibus contaminata, tegumentis laceris circumsepta, pulchritudinem omnem & eminentiam amittunt; Sic universa Philosophia, ceteraq; cunctæ Facultates, nisi beneficio Eloquentiæ fulciantur, omni gratiâ, omniq; venustate ac lepore excidunt; contrâ, quemadmodum Viro, & magnificæ vestes, & ornata domo, non nullam adferunt dignitatem: Ita verborum splendor & ordo, quâdam majestate velut exornat Oratorem. In artificiosâ enim rerum & verborum compositione, non modò jucunditas, perspicuitas & vis major est: Sed (quod dicere mihi liceat) stupor audientium & admiratio, Perorantem non hominem, sed DEum quendam inter homines videri velut efficit. Ratio.

76.
Quid dicam? Constituit S. R. Maj. ut in hac Academia omnium Facultatum Studiosi, Pietatem colebant, Religionem Orthodoxam addiscerent, Bibliâ quotidie mane & vespere legerent, DEum rectè & ardentè invocarent, ad honorem & gloriam DEI, ad incolumitatem hujus Inelyti Regni, omnia referrent. Serio inhibuit, ne nomen Domini vanè usurparent, vel

259
vel Epicureis sermonibus spargendis, vel corruptelis
veræ doctrinæ defendendis, vel Magicis præstigijs;
sed crebris audiendis concionibus, publicæ precatio-
ni in templis, & gratiarum actioni, similibusq; san-
ctis negotijs & operibus, omnes & singuli interessent.
Præcepit, ut Magistratum, Parentes, Præceptores omni
honore afficerent; gratitudinem iisdem exhiberent,
legibus honestis & Academiae piè morem gererent;
singuli ab omnibus injurijs, à seditiosis tumultibus,
ab adium oppugnationibus abstinerent. Legibus ca-
vit, ne vas & corpus suum, libidinibus vagis pollue-
rent; sed justī pudoris decus, reverenter tuerentur;
suas res, honestè augerent; Veritatem in contracti-
bus, in sermone, in gestu, in voce, in moribus, in
judicijs, in tota vitâ colerent, amarent, & constan-
ter amplecterentur.

4. Singularem meretur laudem, quod S. R. Maj. omnē
facultatibus suum constituit Decanum Spectabilem, qui
in ejus Facultatis Studiosorum disciplinam & mores
sedulò inquireret, privatorum publicorumq; exerci-
tiorum curam gereret, Theses inspiceret, deq; eis ju-
dicaret.

9. Toti Universitati Rectorem præfecit, qui in id o-
mnes animi nervos intenderet, ut pura Evangelij do-
ctrina, omnesq; Artes & lingvæ, DEo gratæ, & Eccle-
siæ atq; Reipub: utiles ac necessariae, Juventuti propo-
nerentur: qui, quæ ad dignitatem Academiae, mune-
risq; concrediti administrationem pertinerent, di-
ligenter procuraret; qui aciem oculorum in omnes
Reipublicæ literariæ partes intenderet; &, vitium si
quod enasceretur, anniteretur, ut citissimè tollere-
tur,

tur; Justitiam & æquitatem in dirimendis causis, in
distribuendis præmijs, alijsq; negotijs publicis geren-
dis, servaret.

10. Ordinavit duo Consistoria Academica, quorum
Minus, in rebus gravioribus: Majus, in maximè mo-
menti rebus, totum Academiae statum concernentib9,
convocaretur.

11. Et quis singula dixerit? Illud saltem dico, quod S.
R. Maj. Decano hanc potestatem tribuit, ut si essent,
qui exantlatorum in studijs laborum brabeon hone-
sto ambitu peterent, examine tam publico quàm pri-
vato peracto, veniâq; à Magnificentissimo Dn. Can-
cellario impetratâ, adhibitis usitatis ceremonijs, pro
authoritate, quâ tûm fungitur, Gradum vel Magisterij
vel Doctoratûs, illustri ceremoniâ & solenni ritu ijs-
dem conferret.

Quid superaddam? Factum Divi Regis maximo-
perè commendat, quod Regiam hanc Academiam in
meditullio Livoniæ, in loco illustri & Musis conveni-
enti, & celebri quondam illo Emporio Dorpatensi,
extrui voluit.

Etenim, Dorpatum, DEo annuente, summâ coeli
gaudet commoditate, summâ aëris tranquillitate &
serenitate. Hic hortos amœnos reperire licet, quibus
laboribus fracti, mirificè se oblectant & recreant; Hic
flumen Embecca, aquis limpidissimis & optimorum,
piscium copiâ scatens, cursu velocissimo decurrit;
Hic fons Jacobi è monte cathedrali exsilit & prorumpit
saluberrimè, cujus aqua olim vim medicam con-
tra omne morborum genus habuisse dicitur; Hic ar-
bores undequaq; proceræ; hic arborei foetus, hic in-
jussa virescunt gramina; hic segetes fertilissimæ, alijsq;

ornatus

Arg. 6. ubi.
Hypotesis.

Ratio.

ornatus oculis nostris obversantur: Nullæ auribus percipiuntur nocturnæ grassationes, nulli clamores, nulla jam (Deo sit laus) hostium irruptio, nullus opificum tumultus, nullus ab insidijs metus. Nullæ cœdes, nulla violenta oppressio; floret Pietas; candor ingenuus enitet; Probitas emicat; exulat omnis perversitas, omnis fucus, omnis adulatio, omnis inhumanitas.

Quatio. **Q**uanta felicitas nobis, Dorpati literis incumbentibus, contingit! quæ alibi alijs, qui desiderio literarum tenentur, patriæ finibus relictis, minimè obvia est, quandò sæpius obruuntur injurijs, sæpius morbis gravissimis inficiuntur; fortunis, & bonis sæpius spoliuntur, in latrones incidunt, per sæpè infummam paupertatem redacti, seposito artium liberalium studio, ad res viles & sordidas animū suum applicant, ad quas tamē nonnulli, ductu naturæ minimè obstricti videntur, cūm dotibus ad bonas literas necessarijs non solum naturā sint instructi, sed & naturali ad illas inclinatione propendeant; & verè nos Studiosos, qui Dorpati vivim9, terq; quaterq; beatos, quibustanta se offert Studiorum commoditas, tanta jucunditas, tantus beneficiorum cumulus.

Confutatio & Prop: ariminis. Verūm, A. I. dum totus feror in Regij hujus operis deprædicationem, sunt, proh! Filij Bithiæ, qui id veniunt impugnatum.

Ratio. Et cūm, per DEi gratiam, inelyta sit Academia Ubalsiensis; ad parcendos sumptus, unicam illam Regiam Universitatem, toti Regno sufficere, hauriolantur.

Prop: priori contraria. Atat! & superciliosè cœcos, & cœcè superciliosos! quorum dictarijs ne moveamur, opera præcium est.

Etenim

270 *Ratio & Solutio 20*
Etenim, si sunt qui Thesaurum expetunt: Academicæ, sunt Provinciæ & Regni maximus thesaurus: sunt, ut Equus quidam Trojanus, è quo prodeunt Illustris; Regni Senatores & Consiliarij, qui in respondendo prompti, in consulendo prudentes, in agendo cauti: qui sunt præterita scientes, habentes cognita præsentia, & futura prospicientes; qui, quid cum Legibus conveniat, quid cum iisdem pugnet, accuratissimè discernunt. Ex Academicis agris propullulant ij, quos Persarum Rex Cyrus inter primos educandos ac instituendos sibi duxerat, qui Legatorum aliquandò munus obirent, quibus ad munus tam amplum opus est ingenio excellenti, ut quæ peragenda sunt, prudenter inveniant, & Auditorum animos sævitate quâdam dicendi perfundant.

In hortulis Academicis, Illustrissimorum Principum animi illustrantur, ut imperium non modò salvum, sed etiam longè florentissimum exoptent: In Politicis exercitijs, quæ in Academijs ventilantur, edocentur, nihil earum rerum esse prætermittendum, quæ ad imperium & subditos defendendos spectare videntur.

In & ex Academijs progerminant Archiepiscopi, Judices provinciales, Legislatores, Consules, Rerūpub: Senatores, Secretarij: Et quis singulos Viros unâ serie enarraverit? O verè divinum Regni ornamentum, quod dūm effero, lingvâ hæreo! Magna res est Academia; excitat ad admirationem! rara res est, excitat ad amorem! Divina res est, excitat ad stuporem! Contrà, quibus in Rebuspub: Academia non florent, ibi nulla Æquitas in tribunalibus, nulla severitas in pœnis, nulla Fides in testibus, nulla Ratio in Judicijs,

D 2

nulla

238
nulla Gravitās in concessibus; Exulat Industria, jacer
humi prostratus Patriæ amor, sepelitur Humanitas,
langvet Virtus.

Ratio
Sic sancta Academia, est vita & anima Regionis,
virtutis dux, monstratrix & expultrix vitiorum; sine
quâ non modò nos, sed omninò vita hominum esse
non potuisset. Academia nos ad DEi cultum revocat;
ab animo nostro, tanquam ab oculis, caliginem dis-
pellit, vitia extrahit; medetur animis; sollicitudines
detrahit; cupiditatibus pravis liberat; pellit timores.

Solutio 2.
(*) Hinc, pluralitate Academicarum meritò beatum
se esse Regnum judicat; quandò studia Literarum,
sunt fidelissimi vitæ duces, quibus afflicto conso-
lamur, quibus cupiditates, iracundiamq; restringimus;
quorum majestate omnia vitæ ac fortunæ ornamen-
ta decorantur; quibus humano generi nihil majus
ac clarius, nihil honestius, nihil dulcius, nihil præ-
clarius concedi potest.

(b) Taceo, quod requirat plures Academiæ Incly-
tum & Amplissimum hoc Sveciæ Regnum, quod tam
multis Civitatibus, tam multis Castellis, tam multis
Oppidis, per DEi gratiam, est perspicuum & illustre.

(c) Oculos circumferatis ad exterarū Nationum im-
peria, & in Angliâ inveniē 9 duas Academiæ, Oxoni-
ensem & Cantabriensem; In Germaniâ Viginti septē,
Argentinensem, Altorfensem, Basiliensem, Colonien-
sem, Dilinganam, Erfordiensem, Francofurtensem,
Franckeranam, Freiburgensem, Giessensem, Gryphis-
valdensē, Gröningensem, Heidelbergensem, Helm-
stadiensem, Ingolstadiensem, Lipsensem, Lovanien-
sem, Leidensem, Marpurgensem, Moguntinam, Re-
giomontanam, Rostochiensem, Rintelsen, Treve-
rensem,

291
rensem, Tübingensem, Viennensem, Witebergensem.
In Galliâ sedecim, Andegavensem, Avenionensem,
Aurelianensem, Bituricensem, Burdigalensem, Dola-
nam, Duacensem, Ligdunensem, Monspeliensem,
Nannensem, Parisiensem, Pictaviensem, Rhemen-
sem, Tholozanam, Valentinam, Cadurcensem. Taceo,
quod in Hispaniâ Viginti; in Italiâ, Undecim inve-
niamus Academiæ: Et essent, qui inclyto Regno Sve-
cico, hanc GUSTAVIANAM, quæ Dorpati est ad Em-
beccam, inviderent Academicam?

Ah! Mentis bonum præ manibus habentes non *Ratio*
cognoscunt antè, quàm amittatur!

Vos verò, A. I. humilimè mente devenerabimini *Peroratio*
Serenissimi ac Potentissimi Principis ac Domini, DN.
GUSTAVI ADOLPHI, Svecorum, Gothorum Van-
dalarumq; Regis, Magni Principis Finlandiæ, Ducis
Esthoniæ & Careliæ, Domini Ingræ &c. Domini &
Regis quondam nostri Clementissimi, nunc Beatissi-
mi, verè Divinæ & Regiæ animi Serenitatem, quan-
dò Academicam hanc Dorpatensem fundavit. Ha-
bet, annuente DEo, hæc Academia Authorem eum,
qui cultum DEi atq; Pietatem rebus omnibus antepo-
suit; Qui patriæ Pater, Clementiæ imago, Justitiæ tri-
bunal, Consilij Oraculū, Prudentiæ delubrum, Man-
suetudinis sacrarium, Fortitudinis Heroicæ columen,
Fortunæ domicilium, & virtutum thesaurus fuit. Re-
giæ Pietatem deprædicavit solennis inauguratio-
nis celebritas, populi ad eam convocati illustris fre-
quentia, Insignium traditio, Professorum designa-
tio, Privilegiorum concessio, beneficiorum contri-
butio. Divina res est, quæ huic terræ Livonicæ est
collata, ut nihil jam ad humanos usus requiri videat-
tur,

zur, cujus copiam, DEo dante, suâ sponte Livonia non
ferat, aut abundè flumina comportent.

*Amplifica-
tio,*
A. I. Centurionem, cujus meminit Evangelista,
omnes amore summo complectebantur, summis lau-
dibus extollebant, in eoq; omnes, unâ cogitationes,
lingvas, oculosq; defigebant, quod synagogam ædifi-
caverat, dicentes; Dignus est, Domine, cui auxilium
præbeas; quia diligit totam nostram gentem; synago-
gam ipse nobis exædificavit: Ah! Quanto magis sum-
mâ niti ope nos decet, ut humilimis animis deprædi-
cemus Regem nostrum Clementissimum, Divum GU-
STAVUM ADOLPHUM MAGNUM; & Filiam ejus
Heroïnam Inclytam, Serenissimam ac Potentissimam
Principissam ac Dominam, Dn. CHRISTINAM, Sve-
corum, Gothorum Vandalorumq; Reginam; & Prin-
cipissam Hæreditariam: Magnam Principissam Finlan-
diæ, Ducissam Esthoniæ & Careliæ, Dominam Ingridæ
&c. Dominam & Reginam nostram Clementissimam;
quorum vita, omnibus virtutibus tanquam stellulis
illuminata; summam Pietatem, summam Fortitudi-
nem, summam Felicitatem redolet, quandò Acade-
miam hanc nostram erexit, erectam Privilegiis insi-
gnibus munivit, munitam ad seram usq; posteritatem
conservatam cupit? O Regium beneficium, quo maj9
nullum, cujus laus, cujus fructus, cujus fama, in cun-
ctas terræ partes penetravit, cujus memoriam nun-
quam est deleturâ oblivio, cujus vestigia in perpetu-
um sunt duratura!

*Affectuum
motio,*
Jam ad re, DEus ter Opti Max: omnes nos conver-
timus, à tuâ Majestate supplicibus contendimus pre-
cibus, ut Spiritu tuo Sacrosancto, corda nostra fir-
mare, & animos illuminare digneris, ut Regium hoc bene-

272
beneficium omni tempore grata mente agnoscamus,
piâq; recordatione excolamus, & tibi vota æternum
persolvamus. Conserve, O DEus, Regum Rex, & Do-
minus Dominantium, Clementissimam nostram Re-
ginam cum Matre Serenissimâ, quàm Clementissimè.
Largire, ut quidquid fuit in Heroë Parente Pietatis &
Excellentiæ, & in Matre Serenissimâ Virtutis ac Ma-
jestastis; totum hoc, animo, Illustrissima Proles Heroï-
na, complectatur. O benignissime DEus, & Veneran-
da Trias, serva Illustrissimos Regni Proceres, ut Lu-
mina & Columina, quò patriam nostram ritè recteq;
administrent; Regiam hanc nostram Academiam, &
venerandos Dn. Professores, Præceptores unice hono-
randos, rege, ut officio suo sancto cum voluptate ani-
mi perfungantur. Et nos omnes, qui in Inclytâ hac
Academia Musis operam navamus, benignè ac cle-
menter rege, & sanctâ benedictione cumula, ut salu-
taria Ecclesiæ & Reipub: simus organa.

D I X I

Prestantiss. & Humaniss.

Dn. PERORANTI.

BOTVIDUS JONAE HELLENIUS.

Per Anag.

TV, Ô BONE JHESU, ILLA VIDENS.

Regium opus, dicere bonis Academica tempe:
O, BONE TV JHESU, facta bona ILLA VIDENS!
Perge, opus ô DIVI GVSTAVI dicere ADOLPHI;
Ille Hercules, Magnus Martis & ARTIS honos.

Ap.

LAURENTIUS LUDENIUS, J. V. D. & Prof.

Quod peperit virtus vivit post funera nomen,
Nec tumulus meritam sepelit cum corpore laudem.
Facta Ducum vivent, quæ non oblivia longa
Vincent; ast animos hominum mentesq; perurunt.
Sic vivit factis noster GUSTAVUS ADOLPHUS,
Cujus nota viget terrarum fama per orbem,
Cui rebus gestis quæsitæ est gloria multis.
Militiæ quisquam vix calluit aptius artes,
Pluraq; nemo suis commisit prælia signis:
Belliger undè fuit meritò sic dictus Achilles.
Non tamen ingenuos Musarum sprevit amores,
Sed celebres magno dignatus honore Camænas.
Dante Deo, postquam Dorptæ data cura regendæ
Hic erecta fuit Clarijs ACADEMIA Musis.
Barbaries dedit acta fugam, dulcesq; Camœnæ
Sanctis auspicijs posuere cubilia læta.
Quarè magnificis extollent laudibus omnes
GUSTAVUM MAGNUM, quem semper in orbe canemus,
Regalis veluti pietasq; fidesq; meretur.
Hoc dum cognoscit BOTVIDUS frater amandus,
(Cognitus est multis mihi pridem rebus Amicus)
Concipit & secum doctâ meditatur avenâ
Ut sanctæ Regis referant Encomia laudes.
Gratulor inde tibi, sic, Christo præside, pergas,
Ingenium & perges doctas efferre per artes.
Perge bonis avibus, felici sidere perge,
Cum patriæ fructus sæves aliquando decentes,
Tunc Ars fulgebit tua, tunc remanebit honosq;.

*Amico & Sympatriota fraternè colendo
gratulabatur*

Johannes E. Stregnensis, Suecus.